

SIDNI ŠELDON

DRUGA
STRANA
PONOĆI

Preveo Vladimir D. Nikolić

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2012.

*Za Džordžu,
koja mi ugada na hiljadu načina*

PROLOG

ATINA, 1947. GODINE

Šef policije Georgije Skuri posmatrao je kroz prašnjavo vetrobransko staklo kako se poslovne zgrade i hoteli u centru Atine ruše lagano, padajući jedni za drugim poput džinovskih čunjeva u nekoj kosmičkoj kuglani.

„Stižemo za dvadeset minuta“, obećao je policajac za volanom. „Nema gužve u saobraćaju.“

Skuri odsutno klimnu glavom i zagleda se u građevine. Ovo je iluzija koja ga uvek oduševljava. Vreli, treperavi vazduh na nemilosrdnom avgustovskom suncu, pretvarao je rušenje u graciozni vodopad stakla i čelika.

Podne tek što je prošlo i ulice su bile skoro prazne. Ono malo ošamućenih pešaka na trotoarima jedva da je pogledalo tri policijska automobila koja su projurila na istok, ka *Helenikonu*, aerodromu udaljenom trideset pet kilometara od Atine. Šef Skuri bio je u automobilu na čelu kolone. Obično bi ostajao u udobnoj, klimatizovanoj kancelariji dok bi njegovi potčinjeni izlazili na paklenu vrućinu, ali danas su okolnosti bile daleko od uobičajenih, a Skuri je imao dvostruki razlog da bude ovde. Prvi, jer će avioni dovesti u Atinu neke veoma važne osobe iz različitih delova sveta, a bilo je neophodno postarati se da budu propisno dočekane i brzo sprovedene kroz carinu, uz što manje sekiracije. Drugi, mnogo važniji razlog, bio je što će aerodrom vrveti od stranih izveštača i snimatelja. Šef policije nije bio budala, i dok se brijao tog jutra, palo mu je na pamet kako njegovoj karijeri neće škoditi ukoliko ga snime dok brine o važnim gostima. Pošto je već uključen u ovako krupan događaj, bio bi budala kada ne bi iskoristio priliku. O tome je nadugačko i naširoko razgovarao sa onima koje su mu najbliže u životu: suprugom i ljubavnicom. Ana, sredovečna,

Sidni Šeldon

ružna i ogorčena žena poreklom sa sela, naredila mu je da se drži podalje od aerodroma i ostane u pozadini, kako ga ne bi krivili ako nešto krene naopako. Melina, njegov slatki anđelčić, posavetovala ga je da lično dočeka i pozdravi velikodostojnike. Složila se s njim da bi događaj nalik ovom mogao da ga proslavi. Ukoliko se Skuri dobro postara za sve, u najmanju ruku će dobiti povišicu, a možda će ga – daj bože – unaprediti u načelnika policije kada sadašnji ode u penziju. Skuri je po stoti put pomislio kako je ironično što mu je Ana supruga a Melina ljubavnica, i zapitao se u čemu je pogrešio.

Sada se okrenuo onome što ga je čekalo. Mora se pobrinuti da na aerodromu sve protekne bez greške. Poveo je deseticu najboljih saradnika. Znao je da će mu najviše glavobolja zadavati mediji. Zapanjio ga je broj reportera važnih novina i časopisa, koji su se iz čitavog sveta sjatili u Atinu. Dosad su ga intervjuisali već šest puta – svaki put na drugom jeziku. Njegovi odgovori su prevedeni na nemački, engleski, japanski, francuski, italijanski i ruski. Taman je počeo da uživa u novostečenoj slavi, kada ga je načelnik pozvao i obavestio kako smatra da nije mudro da šef policije javno komentariše suđenje za ubistvo koje još nije počelo. Skuri je bio siguran u to da je načelnik zapravo ljubomoran, ali je mudro odlučio da mu se ne suprotstavlja i odbio sve dalje intervjuje. U svakom slučaju, neće imati šta da mu zameri ukoliko se Skuri nađe u središtu zbivanja dok kamere budu snimale tek pristigle zvanice.

Dok je policijski automobil ubrzavao niz Aveniju Sigrú na putu prema moru i zalivu Faleron, Skuri oseti nervozu u stomaku. Još samo pet minuta vožnje od aerodroma. U glavi je ponovo proverio spisak slavni osoba koje će pre zalaska sunca stići u Atinu.

Arman Gotje je patio od vazdušne bolesti. Duboko ukorenjeni strah od letenja poticao je od preterane ljubavi prema samom sebi i sopstvenom životu, što mu je uz turbulenciju koja je česta nadomak Grčke, izazvalo žestoku mučninu. Gotje je bio visok i isposnički mršav muškarac sa licem učenjaka, visokim čelom i ustima na kojima je uvek lebdeo ironičan osmeh. Sa dvadeset dve godine učestvovao je u stvaranju *novog talasa* zanemarenog francuskog filma, a tokom narednih godina postigao je još značajnije uspehe u pozorištu. Danas savršeno igra ulogu jednog od najvećih svetskih režisera. Sve do poslednjih dvadeset minuta, let je bio izuzetno prijatan. Stjuardese koje su ga prepoznale bile su ljubazne, a stavile su

Druga strana ponoći

mu do znanja da su raspoložene i za neke druge usluge. Nekoliko putnika mu je prišlo i kazalo kako se dive njegovim filmovima i pozorišnim predstavama, ali je Armana najviše zanimala lepuškasta studentkinja Koledža *Svete Ane* na Oksfordu. Devojka je spremala master o pozorištu i izabrala je upravo Armana Gotjea za temu svog rada. Razgovor je tekao sasvim lepo sve dok devojka nije spomenula ime Noel Paž.

„Vi ste nekada sarađivali, zar ne?“, upitala je. „Nadam se da ću stići na vreme za njeno suđenje. Biće pravi pravcati cirkus.“

Gotje je shvatio da grčevito steže sedište. Bio je iznenađen sopstvenom burnom reakcijom. Čak i nakon svih ovih godina, sećanje na Noel izazivalo je u njemu oštar bol. Niko ga nikada nije dotakao kao ona, a nikad ni neće. Otkako je pre tri meseca pročitao vest o njenom hapšenju, samo o tome je razmišljao. Zvao ju je telefonom i pisao joj je, nudeći da učini šta god da je u njegovoj moći kako bi joj pomogao, ali nije primio nikakav odgovor. Nije imao nameru da prisustvuje suđenju, ali je ipak znao da neće moći da ostane po strani. Težio se da samo želi da vidi koliko se Noel promenila od vremena kada su živeli zajedno. Pa ipak, znao je da postoji još jedan razlog. Kao pozorišni čovek i ljubitelj drame, morao je da vidi Noelino lice kada joj sudija bude izricao presudu.

Pilot je preko interfona najavio da avion sleće u Atinu za tri minuta, a uzbuđenje zbog ponovnog susreta sa Noel nateralo ga je da zaboravi na strah od letenja.

Doktor Izrael Kac leteo je za Atinu iz Kejptauna, gde je radio kao neurohirurg i načelnik u velikoj, novoj bolnici *Grote shur*. Kac je važio za jednog od vodećih svetskih neurohirurga. Medicinski časopisi bili su puni njegovih radova. Među pacijentima koje je lečio bili su po jedan premijer, predsednik države i kralj.

Lekar se zavalio u sedište aviona *Britanske prekomorske avio-kompanije*. Bio je srednje visine, odlučnog i inteligentnog lica, sa duboko usađenim smeđim očima i dugim, vitkim i nemirnim rukama. Bio je veoma umoran, zbog čega je počeo da oseća stari bol u desnoj nozi bez koje je ostao pre šest godina, kada mu je amputirao džin sa sekirom.

Bio je to izuzetno dugačak i naporan dan. Obavio je operaciju pre svitanja, obišao nekoliko pacijenata, a zatim napustio sastanak bolničkog upravnog odbora da bi uhvatio let za Atinu i prisustvovao suđenju Noel Paž. Supruga Estel uzalud je pokušavala da ga odvrati od puta.

Sidni Šeldon

„Više ništa ne možeš da učiniš za nju, Izraele.“ Estel je možda bila u pravu, ali je Noel Paž jednom rizikovala život kako bi ga spasla i osećao se kao njen dužnik. Sada je pomislio na Noel i opet se javilo ono čudno osećanje, kao i svaki put kada bi bio u njenom prisustvu. Činilo se kao da puko sećanje može da ukloni godine koje su ih razdvajale. Naravno, bila je to samo romantična fantazija. Ništa nije moglo da vrati prohujalo vreme. Doktor Izrael Kac je osetio kako avion podrhtava dok su se točkovi spuštali. Pogledao je kroz prozor i ugledao Kairo, gde će presesti u avion koji će ga odvesti u Atinu, do Noel. Da li je kriva za ubistvo? Dok se avion spuštao, setio se drugog užasnog ubistva koje je Noel Paž počinila u Parizu.

Filip Sorel je sa svoje jahte posmatrao luku Pirej kojoj se primicao. Uživao je u plovidbi, zato što je to bila retka prilika kada je mogao da pobegne od obožavalaca. Spadao je u one malobrojne glumce koji su uvek punili bioskopske dvorane, iako nije bio tipična filmska zvezda. Sorel nije bio zgodan muškarac. Naprotiv, pored boksterskog nosa i proređene kose, još je i pomalo šepao. Ništa od toga nije bilo bitno, jer Filip Sorel bio neodoljiv. Tihi govor odavao je uglađenog muškarca, a neobičan spoj urođene nežnosti i izgleda kamiondžije, izluđivao je žene i terao muškarce da ga smatraju herojem. U ovom trenutku, dok se približavao pristaništu, Sorel se ponovo zapitao šta zapravo traži ovde. Pomerio je snimanje filma koji je žarko želeo, samo da bi prisustvovao Noelinom suđenju. Bio je savršeno svestan da će biti laka meta novinara dok bude sedeo u sudnici, bez zaštite svojih menadžera i predstavnika za štampu. Očekivao je da će reporteri pomisliti da preko suđenja nekadašnjoj ljubavnici pokušava da skrene pažnju. Znao je da će to biti mučno iskustvo ali je morao da je vidi, da proveri da li postoji bilo kakav način da joj pomogne. Dok je jahta već sekla talase pristaništa od belog kamena, pomislio je na Noel kakvu je nekada poznavao, sa kojom je živeo i koju je voleo, i jednostavno zaključio: Noel Paž bila je savršeno sposobna za ubistvo.

Dok se jahta Filipa Sorela približavala grčkoj obali, specijalni savetnik predsednika Sjedinjenih Država nalazio se u *Pan amerikenovom kliperu**, stotinu vazdušnih milja severozapadno od aerodroma *Helenikon*. Vilijam

* *Kliper* – veliki avion za prevoz putnika i tereta preko okeana. (Prim. prev.)

Druga strana ponoći

Frejzer bio je zgodni pedesetogodišnjak, prosed, izbornog lica i autoritativnog ponašanja. Više od sat vremena držao je dokument u ruci, ali nije uspeo da okrene ni stranicu. U najnezgodnijem trenutku, usred kongresne krize, uzeo je odsustvo zbog ovog putovanja. Znao je koliko će mu sledećih nekoliko nedelja teško pasti, a ipak je osećao da nema drugog izbora. Pomisao na osvetničko putovanje ispunila ga je hladnim zadovoljstvom. Svesno je oterao misli sa sutrašnjeg suđenja i zagledao se kroz prozor. Posmatrao je kako se izletnički brodić ljuljuška na talasima, klizeći prema obali u daljini.

Ogast Lanšon bio je smožden i prestrašen već tri dana. Mučila ga je morska bolest otkad se u Marselju ukrcao na izletnički brodić, a plašio se i da mu supruga ne sazna šta radi. Bio je to debeli, ćelavi čovek u kasnim šezdesetim, sa kratkim i zdepastim nogama, rošavim licem, svinjskim očicama i tankim usnama iz kojih nije vadio cigaru. Držao je butik u Marselju i nije sebi mogao da priušti odmor poput nekog bogataša – bar je tako stalno govorio ženi. Naravno, težio se da ovo nije pravi odmor. Morao je još jedanput da vidi dragu Noel. Svih ovih godina otkad ga je ostavila, opsesivno je čitao žutu štampu i pratio njenu karijeru. Kada je prvi put zaigrala glavnu ulogu u pozorišnoj predstavi, odvezao se vozom do Pariza kako bi je video, ali mu njena glupava sekretarica nije dozvolila da joj se javi. Kasnije je iznova i iznova gledao Noeline filmove i prisećao se kako je nekada vodila ljubav s njim. Jašta, ovo putovanje će ga koštati kao Svetog Petra kajgana, ali je znao da će vredeti svaku paru. Njegova voljena Noel setiće se onih lepih dana koje su proveli zajedno i obratiće mu se za pomoć. Lanšon će potkupiti sudiju ili sudskog činovnika – ako ne bude preskupo – a Noel će biti oslobođena, nakon čega će je smestiti u neki stančić u Marselju, gde će mu biti na raspolaganju kad god to poželi.

Samo ukoliko njegova supruga ne sazna šta radi.

Frederik Stavros je radio u svojoj majušnoj advokatskoj kancelariji na drugom spratu stare, trošne zgrade u siromašnoj atinskoj četvrti Monastiraki. Bio je vredan mladić, željan i ambiciozan, koji se iz petnih žila trudio da zaradi za život baveći se poslom koji voli.

Pošto nije mogao da zaposli pomoćnika, morao je da se bakće i onim dosadnim, istraživačkim delom posla. Obično je to mrzeo, ali mu sada

Sidni Šeldon

nije teško palo, zato što je znao da će ukoliko dobije ovu parnicu, njegove usluge biti toliko tražene da više nikada neće morati da brine zbog novca. Elena i on će napokon moći da se venčaju i zasnuju porodicu. Preseliće se u luksuzne kancelarije, unajmiće advokatske pripravnike i postati član otmenog kluba kao što je *Atene leski*, u kojem će imati priliku da upozna imućne klijente. Preobražaj je već otpočeo. Svaki put kada bi izašao na ulicu, neko bi ga prepoznao i zaustavio. Za nekoliko nedelja preobrazio se iz anonimnog pravozastupnika u advokata koji brani Larija Dagleasa. Duboko u sebi, Stavros je znao da ima pogrešnu stranku. Više bi voleo da brani glamuroznu Noel Paž umesto nikogovića kao što je Lari Dagleas, ali je i sam Stavros bio niko i ništa. Bilo je dovoljno što je on, Frederik Stavros, učestvovao u ovom suđenju stoleća. Ukoliko dvoje optuženih budu oslobođeni, biće i više nego dovoljno slave za sve. Samo jedno ga je mučilo. Oboje su bili optuženi za isti zločin, ali je Noel branio drugi advokat. Ako je proglašen nevinom i oslobode, a Lari Dagleas bude osuđen... Stavros je zadržao i naterao se da ne misli na to. Novinari su ga neprestano pitali da li misli da su optuženi krivi. Nasmehio se u sebi zbog njihove naivnosti. Kakve veze ima jesu li krivi ili nisu? Bez obzira na to, imaju pravo na najbolju odbranu koju novac može da kupi. Što se njega lično tiče, priznao je da je definicija malčice nategnuta. Međutim, što se tiče advokata Noel Paž... Ah, to je bilo nešto sasvim drugo. Braniće je Napoleon Hotas, a na svetu nema boljeg krivičara od njega. Taj čovek nije izgubio nijednu važnu parnicu. Dok je razmišljao o tome, Stavros se smešio. Nikom živom ne bi to priznao, ali nameravao je da se vine do pobeđe preko talenta Napoleona Hotasa.

Dok je Stavros dirinčio u sumornoj advokatskoj kancelariji, Napoleon Hotas je prisustvovao otmenoj zabavi u luksuznoj četvrti Kolonaki. On je bio mršavi muškarac neuglednog izgleda, sa krupnim, tužnim očima lovačkog psa na izboranom licu. Iza blagog, neodređeno zbunjenog ponašanja, skrivao se briljantan i britak um. Dok je sedeo i zabavljao se desertom, Hotas je razmišljao o sutrašnjem suđenju. Večerašnji razgovori uglavnom su se odnosili na ovaj slučaj. Pričalo se uopšteno, budući da su gosti bili previše diskretni da bi mu otvoreno postavljali pitanja. Međutim, na kraju večeri, kada su *uzo* i konjak potekli znatno slobodnije, domaćica je upitala: „Reci nam, misliš li da su krivi?“

Druga strana ponoći

Hotas je mirno odgovorio: „Kako mogu da budu krivi? Jedno od njih dvoje je moj klijent.“ Njegov odgovor izazvao je smeh odobravanja.

„Kakva je Noel Paž u stvarnosti?“

Oklevao je sa odgovorom. „Ona je izuzetno neobična žena“, rekao je oprezno. „Prelepa je i talentovana...“ Na sopstveno iznenađenje, najednom je shvatio kako nije voljan da priča o njoj. Osim toga, nije postojao način da se običnim rečima opiše Noel Paž. Do pre nekoliko meseci, Hotas je samo čuo za neku glamuroznu glumicu koja se povlači po žutoj štampi i ukrašava naslovne strane časopisa. Nikada ranije nije je video, a ako je ikada i pomislio na nju, bilo je to verovatno sa nekim ravnodušnim prezirom koji je osećao prema svim glumicama. Prelepa spoljašnjost bez trunke mozga. Ali gospode, koliko je samo pogrešio! Otkad je upoznao Noel, Napoleon Hotas se beznadežno zaljubio u nju. Zbog nje je prekršio svoje osnovno pravilo: nikad se ne petljaj sa klijentom. Jasno se sećao onog popodneva kada su ga pozvali i zamolili da je zastupa. Već se pakovao za Pariz i London, pripremajući se za putovanje sa svojom ljubavnicom. Verovao je kako ga ništa na svetu ne može sprečiti da ode tamo. Međutim, bile su potrebne samo dve reči. Setio se svog batlera kako ulazi u spavaću sobu, pruža mu slušalicu i kaže: „Konstantin Demiris.“

Ostrvu se moglo prići samo helikopterom ili jahtom, a naoružani stražari sa dresiranim nemačkim ovčarima patrolirali su aerodromom i privatnom lukom dvadeset četiri časa dnevno. Ostrvo je predstavljalo privatni posed Konstantina Demirisa i niko nije mogao da dođe nepozvan. Tokom godina, Demirisovi posetioci bili su kraljevi i kraljice, predsednici i bivši predsednici, filmske zvezde, operski pevači i slavni pisci i slikari. Svi su odlazili sa ostrva puni strahopoštovanja. Konstantin Demiris bio je treći najbogatiji čovek na svetu i jedan od najmoćnijih. Imao je ukusa i stila i znao kako da potroši novac da bi stvorio lepotu.

Demiris je sedeo u svojoj raskošnoj biblioteci, zavaljen u udobnu fotelju. Pušio je jednu od egipatskih cigareta posebno napravljenih za njega i razmišljao o suđenju koje počinje sutra ujutru. Štampa je već mesecima pokušavala da dopre do njega, ali je svima bio nedostupan. Bilo je sasvim dovoljno što će njegovoj ljubavnici suditi za ubistvo, što će mu se pominjati ime, makar i uzgred. Nije želeo da doliva ulje na vatru, pa je zato odbijao intervjuje. Zapitao se šta li Noel oseća u ovom trenutku, u zatvorskoj ćeliji u Ulici Nikodemus. Da li spava ili je budna? Možda je prestrašena

Sidni Šeldon

iskušenjem koje joj predstoji? Pomislio je na svoj poslednji razgovor sa Napoleonom Hotasom. Verovao je advokatu i znao da ga ovaj neće izneveriti. Demiris mu je jasno stavio do znanja kako mu nije bitno da li je Noel nevina ili ne. Hotas će se postarati da zaradi svaku paru ogromnog honorara koji mu Konstantin Demiris plaća kako bi branio Noel Paž na sudu. Ne, nije imao razloga za brigu. Sve će biti dobro. Pošto je on bio čovek koji nikad ništa ne zaboravlja, setio se da su crvene grčke ruže bile omiljeno cveće Ketrin Dagle. Uzeo je beležnicu sa stola i zapisao. Crvene ruže. Ketrin Dagle.

Bilo je to najmanje što je mogao da učini za nju.

PRVA KNJIGA

KETRIN

ČIKAGO, 1919–1939.

Svaki veliki grad poseduje nešto svoje, karakter koji mu daje prepoznatljiv lični pečat. Čikago je tokom treće decenije XX veka bio nemiran i dinamičan džin, grubih navika i priprostog ponašanja, sa jednom nogom još u nemilosrdnoj epohi tajkuna koji su učestvovali u njegovom rađanju: Vilijama B. Ogdena i Džona Ventvorta, Sajrusa Makormika i Džordža M. Pulmana. Bilo je to kraljevstvo koje je pripadalo Filipu Armorsu, Gustavu Sviftsu i Maršalu Fildsu. Ovdje su živeli najveći gangsteri, kao što su Hajmi Vajs i *Lice Sa Ožiljkom* – Al Kapone. Među najranija sećanja Ketrin Aleksander spada trenutak kada ju je otac odveo u bar sa piljevinom na podu i posadio je na vrtoglavo visoku barsku stolicu. Sebi je naručio kriglu piva, a njoj flašu *grin rivera*. Tada je imala samo pet godina, ali se sećala kako je otac bio ponosan dok su se ljudi oko divili. Čak je častio pićem celu kafanu. Sećala se kako se pribijala uz njegovu ruku da bi se uverila da je još tu. Prethodne noći vratio se u grad, i znala je da će uskoro opet otići na put. Objasnio joj je da ga posao trgovačkog putnika odvodi u daleke gradove i da mesecima mora biti razdvojen od nje i njene majke, ali da im zato uvek odande donosi lepe poklone. Ketrin je očajnički pokušala da sklopi dogovor s njim. Ukoliko ostane sa njom, odreći će se poklona. Otac se nasmejao, kazao joj da je starmala, a zatim opet otišao iz grada. Prošlo je punih šest meseci pre nego što ga je ponovo videla. Tokom tih ranih godina života, iako uvek uz nju, majka joj je izgledala kao nejasna, bezoblična ličnost, dok je otac, uprkos retkim susretima, bio živ i čudesno jasan. Ketrin ga je smatrala zgodnim, nasmejanim muškarcem vrcavog humora

i toplih, širokih kretnji. Svaki njegov povratak kući ličio je na praznik, sa mnogo darova i iznenađenja. Kada je imala sedam godina, otac je dobio otkaz, i život im je krenuo potpuno drugačijim tokom. Napustili su Čikago i preselili se u Gari u Indijani, gde se zaposlio kao prodavac u zlatari. Ketrin se upisala u školu. Bila je suzdržana prema drugoj deci i užasavala se učitelja, koji su njenu sklonost ka povlačenju u sebe pogrešno tumačili kao klinačku uobraženost. Otac je svake noći dolazio kući na večeru, a Ketrin je prvi put u životu osećala da su prava porodica, kao i sve druge. Subotom su njih troje išli na plažu Miler, gde su iznajmljivali konje i po sat-dva jahali pored pešćanih dina. Ketrin je uživala u životu u Gariju, ali je otac šest meseci nakon selidbe ponovo ostao bez posla, pa su se preselili u Harvi, predgrađe Čikaga. Školska godina je već bila počela, a Ketrin je bila nova devojčica koja nigde nije pripadala. Postala je poznata kao samotnjak. Deca, sigurna u poznatom okruženju, prilazila su štrkljavoj pridošlici i okrutno je ismevala.

Tokom nekoliko narednih godina, na sebe je navukla ravnodušnost koju je nosila poput štita protiv dečjih napada. Kada bi oklop bio probijen, uzvraćala bi britkim jezikom. Samo je želela da je ostave na miru, ali su njeni pokušaji doveli do nečeg sasvim suprotnog. U domaćem zadatku o mjuziklu koji su izveli njeni školski drugovi, napisala je: „Tomi Belden je u drugom činu izveo solo tačku na trubi, ali je izduvao.“ Rečenica je dugo prepričavana, i za divno čudo – Tomi Belden joj je sledećeg dana prišao i rekao da misli kako je ono što je napisala bilo veoma smešno.

Jednom su iz engleskog jezika morali da pročitaju roman o kapetanu Horaciju Hornbloueru. Ketrin ga je mrzela. Njen domaći sastojao se od jedne jedine rečenice: „Njegov jedrenjak je bio gori od njegovog zaliva“, a nastavnik, inače mornar-vikendaš, dao joj je peticu. Školski drugovi su počeli da prepričavaju njene opaske, i ubrzo je postala poznata kao prava pametnica.

Ketrin je te godine napunila četrnaest, i njeno telo počelo je da se menja. Satima i satima posmatrala se u ogledalu, razmišljajući kako da promeni jad i bedu koje je tamo videla. U sebi je bila Mirna Loj* koja je lepotom zaluđivala muškarce, ali je ogledalo – njen najljući neprijatelj – pokazivalo neukrotivu crnu kosu, ozbiljne sive oči, usta koja su joj se činila sve veća i pomalo prćast nos. Možda i nije bila baš ružna, govorila je sebi obazrivo, ali sa druge strane, niko joj neće doći na prag i ponuditi ugovor

* *Mirna Loj* – američka glumica, zvezda filma *Najbolje godine našeg života*. (Prim. prev.)

Druga strana ponoći

za snimanje filma. Uvlačila je obraze i žmirkala, pokušavajući da zamisli sebe kao manekenku. Rezultat je bio poražavajući. Pokušala je drugačije. Široko otvorene oči, podatan izraz lica, širok osmeh. Uzalud. Takođe, Ketrin nije bila američki tip lepote; bila je niko i ništa. Telo će joj biti sasvim pristojno, tešila se, ali ipak ništa naročito. A to je, naravno, želela više od bilo čega na svetu: da bude nešto posebno, da bude neko i nešto, da je zapamte i da nikada, baš nikada ne umre.

Tog leta kada je napunila petnaest godina, Ketrin je nabasala na knjigu Meri Bejker Edi, *Nauka i zdravlje*. Sledeće dve nedelje, svakodnevno je provodila po sat vremena ispred ogledala, pokušavajući da snagom volje deluje na sopstveni odraz. Na kraju dvonedeljnog perioda, jedina vidljiva promena bile su nove bubuljice na bradi i čelu. Odrekla se slatkiša, knjiga Meri Bejker Edi i posmatranja u ogledalu.

Ketrin i njena porodica vratili su se u Čikago i skrasili u sumornom i jeftinom stančiću u severnom delu grada, poznatom kao Rodžers Park. Država je tonula sve dublje u ekonomsku krizu. Otac je sve manje radio i sve više pio, a i svađe sa majkom postale su svakodnevna pojava. Njihove međusobne optužbe samo su terale Ketrin iz kuće. Odlazila je na obližnju plažu i šetala duž obale, prepuštajući se milovanju oštrog vetra. Provodila je sate i sate zureći u nemirnu površinu sivog jezera, ispunjena nekakvom očajničkom žudnjom koju nije mogla da imenuje. Toliko je žudela za *nečim*, da bi je povremeno progutao iznenadni talas nesnosnog bola.

Kada je otkrila Tomasa Vulfa, njegove knjige učinile su joj se kao odraz njene gorko-slatke čežnje. Bila je to čežnja za predivnom budućnošću koju je skoro mogla da vidi i sada hrli ka njoj. Dobila je menstruaciju, i dok se fizički pretvarala u ženu, znala je da njene potrebe i čežnje, ta žudnja-želja ne predstavlja ništa fizičko i nema veze sa seksom. Beše to žestoka i hitna čežnja da bude poznata, da se uzdigne iznad milijardu ljudi koji hodaju ovom planetom, da svi znaju ko je ona, da kad prolazi ulicom ljudi kažu: „Eno je Ketrin Aleksander, velika...“ Velika šta? U tome je bio problem. Nije imala pojma šta želi, znala je samo da očajnički čezne za tim. Subotom posle podne, kada je imala dovoljno novca, odlazila je u pozorište *Stejt lejk* ili u bioskope *Makvikers* ili *Čikago*. Potpuno bi uranjala u čudesni, prefinjeni svet Kerija Granta i Džin Artur, smejala se zajedno sa Volasom Biri-jem i Mari Dresler i patila zbog romantičnih katastrofa Bet Midler. Osećala je veću bliskost prema Ajrin Dan nego prema rođenoj majci.

Kada je već pohađala četvrti razred *Gimnazije Šon*, ogledalo joj je konačno postalo prijatelj. Devojka u koju je sada gledala imala je zanimljivo

lice, vranu kosu i kožu kao porcelan. Crte lica bile su joj pravilne i nežne, usne pune i čulne, a u sivim očima ogledala se bistrina. Imala je zgodno telo sa čvrstim i lepo razvijenim grudima, nežno zaobljenim kukovima i dugim nogama. Devojku u ogledalu okruživala je aura rezervisanosti, maltene oholosti, koju Ketrin nije primećivala; kao da taj lik poseduje neku osobinu koju ona nije imala. Pretpostavljala je da je to ostatak oklopa koji je nosila još od polaska u školu.

Naciju je depresija sve jače stezala, a otac je stalno ulazio u velike poslovne poduhvate koji nikada nisu urodili plodom. Sanjario je načine koji će mu doneti milione i milione dolara. Osmislio je dizalice koje su se nameštale iznad točkova kola i mogle se spustiti pritiskom na dugme na kontrolnoj tabli. Nijedan proizvođač automobila nije bio zainteresovan za njegov izum. Za prodavnicu je razradio električnu reklamu koja se neprekidno okretala. Usledio je kratkotrajni metež sastanaka punih nade, nakon kojih je ideja ubrzo bila zaboravljena. Pozajmio je novac od mlađeg brata Ralfa koji je živeo u Omahi, kako bi opremio obučarski kamionet koji bi obilazio komšiluk. Proveo je bezbrojne sate razrađujući tu ideju sa ženom i kćerkom. „Ne može da omane“, objašnjavao im je. „Zamislite da vam obučar dolazi na noge! Toga se niko nije setio. Trenutno napolju imam jedan *cipelmobil*. Ako zaradi samo dvadeset dolara dnevno, to je stotinu dvadeset dolara nedeljno. Dva kamiona će donositi dve stotine četrdeset dolara nedeljno. U roku od godinu dana, imaću dvadeset kamioneta. To su dve hiljade četiri stotine dolara nedeljno. Sto dvadeset pet hiljada godišnje. A to je samo početak...“ Dva meseca kasnije, obučar i kamionet su nestali, i to je bio kraj još jednog očevoг sna.

Ketrin se nadala da će uspeti da se upiše na Univerzitet *Nortvestern*. Bila je najbolji učenik u razredu, ali bi studiranje na koledžu bilo izuzetno teško čak i sa stipendijom, a Ketrin je znala da se bliži dan kada će morati da napusti školu i zaposli se. Dobiće posao sekretarice, ali je bila odlučna u nameri da se nikad ne odrekne sna koji će njenom životu dati bogat i čudesan smisao. To što nije znala šta predstavljaju taj san i taj smisao, sve je to činilo još tužnijim i beznadežnijim. Rekla je sebi da verovatno prolazi kroz pubertet. Šta god bilo u pitanju, ličilo je na pravi pakao. *Klinci su previše mladi za pubertet*, mislila je ogorčeno. Postojala su dva dečka koji su mislili da su zaljubljeni u Ketrin. Prvi se zvao Toni Korman, koji će se jednog dana zaposliti u očevoj advokatskoj firmi i koji je bio za glavu niži od Ketrin. Imao je bleđunjavu kožu i kratkovidne vodnjikave oči koje su je obožavale. Drugi je bio Din Makdermot, stidljivi debeljko koji je sanjao o